

PREZYDENT MIASTA POZNANIA

URZĄD MIASTA POZNANIA

Wydział Finansowy

Stanowisko ds. prawno-podatkowych

60-823 Poznań, ul. Słowackiego 22

Poznań, 26 lutego 2018 r.

INDYWIDUALNA INTERPRETACJA

PRZEPISÓW PRAWA PODATKOWEGO

Prezydent Miasta Poznania na podstawie art. 14j § 1 i 3 w zw. z art. 14b, art. 14c i art. 14j ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 201 ze zm.), w odpowiedzi na wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej z dnia 12 marca 2014 r. (data wpływu do organu podatkowego) w zakresie art. 2 ust. 1 lit. b ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 1827 ze zm.).

postanawia uznać stanowiska Wnioskodawcy wyrażone we wniosku za **prawidłowe**.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia r. (data wpływu do organu podatkowego działający za pośrednictwem zwrócił się z wnioskiem o wydanie pisemnej indywidualnej interpretacji przepisów prawa podatkowego.

Wnioskujący o wydanie interpretacji indywidualnej, złożył oświadczenie pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania, że elementy stanu faktycznego objęte wnioskiem o wydanie interpretacji w dniu złożenia wniosku nie są przedmiotem toczącego się postępowania podatkowego, kontroli podatkowej, postępowania kontrolnego organu kontroli skarbowej oraz że w tym zakresie sprawa nie została rozstrzygnięta co do jej istoty w decyzji lub postanowieniu organu podatkowego lub organu kontroli skarbowej.

Przedstawiono następujący opis stanu faktycznego:

Bank prowadzi szereg rachunków bankowych, na które przekazywane są świadczenia z ubezpieczeń społecznych, w tym świadczenia emerytalne i rentowe.

Zgodnie z art. 101 pkt 2) ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm., dalej jako „ustawa emerytalna”) prawo do świadczeń emerytalno-rentowych ustaje wraz ze śmiercią osoby uprawnionej.

Niekiedy, z uwagi na brak informacji o zgonie świadczeniobiorcy, organy rentowe, przekazują na rachunki prowadzone przez Bank świadczenia także za okresy przypadające po śmierci. Takie świadczenia są kwalifikowane jako nienależnie pobrane w rozumieniu art. 138 ust. 2 i 3 ustawy emerytalnej.

Obowiązujący obecnie art. 138a ustawy emerytalnej nakłada na banki obowiązek zwrotu organom rentowym kwot świadczeń przekazanych za miesiące następujące po miesiącu, w którym nastąpiła śmierć świadczeniobiorcy. Zwrotu dokonuje się na wniosek organu rentowego.

Bank po otrzymaniu wezwania organu rentowego wystosowanego w trybie art. 138a ustawy emerytalnej, wskazuje osoby, na rzecz których zostały zadysponowane środki pochodzące z nienależnego świadczenia. Powołuje się przy tym na art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2012 r., poz. 1376 ze zm., dalej jako „prawo bankowe”). Zgodnie z tym przepisem, bank jest zwolniony z obowiązku wypłacenia organowi rentowemu kwot przekazanych na rachunki bankowe za okres po śmierci posiadacza rachunku, wskazanych we wniosku organu rentowego, jeżeli przed otrzymaniem tego wniosku bank dokonał z tych rachunków wypłat innym uprawnionym osobom, które to wypłaty nie pozwalają zrealizować wniosku w całości lub w części. Dla zwolnienia się z tego obowiązku bank w terminie 30 dni od otrzymania wniosku musi poinformować o tym ten organ, wraz ze wskazaniem osób, które pobrały wypłatę (art. 55 ust. 3 prawa bankowego).

W niektórych sytuacjach organy rentowe kwestionują to, że osoby wskazane przez Bank w trybie art. 55 ust. 3 prawa bankowego były osobami „uprawnionymi i w drodze decyzji administracyjnej zobowiązuje Bank do zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń przekazanych na rachunek prowadzony przez Bank. W takich przypadkach Bank, reprezentowany przez radców prawnych, wnosi często odwołanie od decyzji w tym przedmiocie. Do odwołań w tego typu sprawach, wnoszonych za pośrednictwem organu rentowego, dołączane są odpisy lub oryginały pełnomocnictw udzielonych radcom prawnym, którzy reprezentują Bank.

Bank jest często wzywany do udziału w charakterze zainteresowanego w postępowaniu sądowym zainicjowanym odwołaniem od decyzji zobowiązującej do zwrotu nienależnego pobranego świadczenia, wniesionego przez osoby, które Bank wskazał w trybie art. 55 ust. 3 Prawa bankowego. W takich przypadkach odpisy lub oryginały pełnomocnictw dla radców prawnych reprezentujących Bank są dołączane do pism składanych bezpośrednio do sądu.

Do opisanego stanu faktycznego zadano następujące pytania:

Na tle zarysowanego powyżej stanu faktycznego powstaje pytanie, czy złożenie dokumentu pełnomocnictwa do reprezentowania Banku w sprawie zainicjowanej odwołaniem od decyzji zobowiązującej do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia podlega opłacie skarbowej. Chodzi przy tym zarówno o sprawy zainicjowane odwołaniem wniesionym przez Bank, jak i przez inne osoby.

Wobec zadanego pytania przedstawiono następujące stanowisko Wnioskodawcy:

W ocenie Wnioskodawcy, złożenie dokumentu pełnomocnictwa w sprawie zainicjowanej odwołaniem od decyzji zobowiązującej do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia nie podlega opłacie skarbowej na podstawie art. 2 ust. 1 lit b) Ustawy. Dotyczy to zarówno pełnomocnictw dołączanych do odwołań wnoszonych za pośrednictwem organów rentowych, jak i do pism składanych bezpośrednio do sądu.

Zgodnie z art. 2 ust 1 lit b) Ustawy, nie podlega opłacie skarbowej złożenie dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa albo jego odpisu, wypisu lub kopii m.in. w sprawach ubezpieczenia społecznego. Dla zastosowania omawianego zwolnienia znaczenie ma zatem to, czy sprawa, w której składane jest pełnomocnictwo jest „sprawą zabezpieczenia społecznego”.

W ocenie Banku sprawa zainicjowana odwołaniem od decyzji zobowiązujących do zwrotu świadczeń emerytalno-rentowych przekazanych na rachunek bankowy za miesiące następujące po miesiącu, w którym nastąpiła śmierć świadczeniobiorcy, jest sprawą ubezpieczenia społecznego w rozumieniu art. 2 ust. 1 lit. b) Ustawy.

Powołany przepis zdaniem Wnioskodawcy należy rozpatrywać łącznie z art. 1 ust. 1 pkt 2 Ustawy, który reguluje przedmiotowy zakres opłaty skarbowej. Ten ostatni przewiduje bowiem konieczność uiszczenia opłaty skarbowej za złożenie „dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa (...) w sprawie z zakresu administracji publicznej lub w postępowaniu sądowym”. Z kolei określenie „postępowanie sądowe”, użyte w art. 1 ust. 1 pkt 2 ustawy o opłacie skarbowej należy pojmować w sposób szeroki, zgodnie z zakresem tego pojęcia określonym w art. 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 101, dalej jako „k.p.c.”) – zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 16 września 2008 r., I SA/GI 192/08 (publ. portal orzeczeń sądów administracyjnych).

W tym kontekście, Wnioskodawca uznaje, że pojęcie „sprawy ubezpieczenia społecznego” w postępowaniu sądowym powinno być interpretowane przez pryzmat art. 476 § 2 k.p.c. Brak jest bowiem argumentów pozwalających na stwierdzenie, że pojęcie „postępowanie sądowe” należy interpretować w sposób określony w przepisach k. p. c, natomiast pojęcie „sprawa ubezpieczenia społecznego” już nie. Byłoby to nielogiczne i sprzeczne z podstawowymi dyrektywami interpretacji przepisów prawa.

Zgodnie z art. 476 § 2 k.p.c., przez sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych rozumie się sprawy, w których wniesiono odwołanie od decyzji organów rentowych, dotyczących: ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia rodzinnego, emerytur i rent, innych świadczeń w sprawach należących do właściwości Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a także odszkodowań przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową albo służbą w Policji lub Służbie Więziennej

Zdaniem wnioskodawcy, skoro w omawianej kategorii spraw organ rentowy wydaje decyzję zobowiązującą do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia emerytalno-rentowego, to niewątpliwie decyzje te dotyczą emerytur i rent w rozumieniu art. 476 § 2 pkt 2 k.p.c. Sprawy zainicjowane odwołaniem od tego typu decyzji są zatem „sprawami z zakresu ubezpieczenia społecznego” w rozumieniu art. 476 § 2 k.p.c. a tym samym - jak wskazano powyżej – w rozumieniu art. 2 ust. 1 lit b) Ustawy.

Jako przykład podobnego stanowiska Wnioskodawca powołał się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2008r., II UZP 7/07 (OSNP 2008, nr 13-14, poz. 197). Sąd orzekł, że sprawa o zwrot nienależnie pobranego zasiłku chorobowego lub świadczenia rehabilitacyjnego jest sprawą z zakresu ubezpieczenia społecznego w rozumieniu art. 476 § 2 k.p.c. (por. też wyrok SA w Łodzi z dnia 4 października 1995 r., III AUr 493/95, OSA 1995, nr 9, poz. 71). Wnioskodawca podkreśla że, w niniejszej sprawie chodzi o zupełnie inne świadczenie z ubezpieczenia społecznego niemniej jego zdaniem jednak brak jest argumentów jurystycznych pozwalających na stwierdzenie, że o kwalifikacji danej sprawy decyduje li tylko rodzaj świadczenia z ubezpieczenia.

W opinii Wnioskodawcy sprawy inicjowane wniesieniem przez Bank lub inne osoby odwołań od decyzji organów rentowych zobowiązujących do zwrotu świadczenia przekazanego na rachunek banku za okres po śmierci świadczeniobiorcy są sprawami ubezpieczeń społecznych w rozumieniu art. 2 ust. 1 lit. b) Ustawy. W konsekwencji, w ocenie

Wnioskodawcy, pełnomocnictwa dołączane do wspomnianych odwołań bądź pism składanych w tychże postępowaniach nie podlegają opłacie skarbowej.

W dniu 14 maja 2014 r. organ podatkowy wydał indywidualną interpretację prawa podatkowego, która wyrokiem WSA w Poznaniu z dnia 9 grudnia 2014 r. (sygn. akt III SA/Po 1042/14) została utrzymana w mocy. Od powyższego wyroku została wywiedziona przez Wnioskodawcę skarga kasacyjna do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Zgodnie z wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 26 czerwca 2017 r. (sygn. akt II FSK 881/15) skarga kasacyjna Wnioskodawcy została uwzględniona, czego konsekwencją było uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu. Wyrokiem z dnia 12 października 2017 r. WSA w Poznaniu (sygn. akt I SA/Po 825/17) uchylił indywidualną interpretację prawa podatkowego z dnia 14 maja 2014 r. W konkluzji wyroku WSA w Poznaniu wskazał, iż: „ (...) opisane w stanie faktycznym wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej sprawy, w których bank jest reprezentowany przez radców prawnych na podstawie udzielonych im pełnomocnictw, należą do spraw ubezpieczenia społecznego w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. b u.o.s.”.

W związku z powyższym organ podatkowy wydaje nową indywidualną interpretację podatkową działając na wniosek, o którym mowa na wstępie.

W świetle obowiązującego stanu prawnego stanowisko Wnioskodawcy w sprawie oceny prawnej przedstawionego stanu faktycznego uznaje się za prawidłowe.

W myśl art. 14b § 1 i 14j ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r. poz. 201 ze zm. - dalej "Ordynacja podatkowa") Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej, a w zakresie swojej właściwości wójt, burmistrz (prezydent miasta), starosta lub marszałek województwa, na pisemny wniosek zainteresowanego, wydaje, w jego indywidualnej sprawie, pisemną interpretację przepisów prawa podatkowego. Zgodnie z art. 14b § 2 i § 3 Ordynacji podatkowej składający wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej obowiązany jest do wyczerpującego przedstawienia zaistniałego stanu faktycznego albo zdarzenia przyszłego oraz do przedstawienia własnego stanowiska w sprawie oceny prawnej tego stanu faktycznego albo zdarzenia przyszłego. Interpretacja indywidualna winna zawierać ocenę stanowiska wnioskodawcy wraz z uzasadnieniem prawnym tej oceny; można odstąpić od uzasadnienia prawnego, jeżeli stanowisko wnioskodawcy jest prawidłowe w pełnym zakresie (art. 14c § 1 Ordynacji podatkowej). W razie negatywnej oceny stanowiska wnioskodawcy interpretacja indywidualna zawiera wskazanie prawidłowego stanowiska wraz z uzasadnieniem prawnym (art. 14c § 2 Ordynacji podatkowej).

W orzecznictwie sądów administracyjnych ugruntowany jest pogląd, że organ wydając interpretację dokonuje jedynie oceny prawnej stanu faktycznego przedstawionego przez wnioskodawcę, bez możliwości jego modyfikowania, czy też prowadzenia postępowania dowodowego w trybie przepisów działu IV Ordynacji podatkowej. Wobec tego interpretacja może dotyczyć wyłącznie stanu faktycznego przedstawionego we wniosku, gdyż organ nie prowadzi żadnego postępowania dowodowego, nie ocenia też wiarygodności danych przedstawionych we wniosku. Obowiązkiem wyczerpującego przedstawienia stanu faktycznego (zdarzenia przyszłego) ustawodawca obciążył wnioskodawcę, co oznacza, iż to wnioskodawca wskazuje elementy stanu faktycznego, jakie należy uwzględnić przy wydawaniu interpretacji.

Ponadto należy zaznaczyć, że interpretacja dotyczy wyłącznie przepisów prawa podatkowego, organ podatkowy nie jest uprawniony do interpretacji przepisów z innych dziedzin prawa.

W świetle obowiązującego stanu prawnego stanowisko Wnioskodawcy jest prawidłowe.

Opłacie skarbowej podlega złożenie dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa lub prokury albo jego odpisu, wypisu lub kopii - w sprawie z zakresu administracji publicznej lub w postępowaniu sądowym - z art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 1827 ze zm., dalej jako „u.o.s.”).

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. b u.o.s. nie podlega opłacie skarbowej dokonanie czynności urzędowej, wydanie zaświadczenia i zezwolenia (pozwolenia, koncesji) albo złożenie dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa lub prokury albo jego odpisu, wypisu lub kopii w sprawach ubezpieczenia społecznego.

Właściwość organów podatkowych w sprawach opłaty skarbowej określa art. 12 u.o.s. wskazując, że organem podatkowym właściwym w sprawach opłaty skarbowej jest wójt (burmistrz, prezydent miasta). Natomiast zgodnie z art. 12 ust. 2 pkt 2 u.o.s. organem właściwym miejscowo w sprawach opłaty skarbowej, od złożenia dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa, jest organ podatkowy właściwy ze względu na miejsce złożenia dokumentu.

Zgodnie z art. 55 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (tj. Dz. U. z 2017 r., poz. 1876, dalej „pr. b.”) w przypadku śmierci posiadacza rachunku oszczędnościowego, rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego lub rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej bank jest obowiązany wypłacić z tych rachunków kwotę równą wpłatom na rachunki dokonanych przez organ wypłacający świadczenie z ubezpieczenia lub zabezpieczenia społecznego albo uposażenie w stanie spoczynku, które nie przysługiwały za okres po śmierci posiadacza rachunku, wskazaną we wniosku organu wypłacającego to świadczenie lub uposażenie, skierowanym do banku wraz z podaniem numerów rachunków, na które dokonano wpłat.

Bank jest zwolniony od wypłaty pełnej lub częściowej kwoty, o której mowa w ust. 1 pkt 2, jeżeli przed otrzymaniem wniosku organu wypłacającego świadczenie lub uposażenie dokonał z tych rachunków wypłat innym uprawnionym osobom, które to wypłaty nie pozwalają zrealizować wniosku w całości lub części, oraz w terminie 30 dni od otrzymania wniosku poinformuje o tym ten organ, wraz ze wskazaniem osób, które pobrały wypłaty (art. 55 ust. 1 pkt 3 pr. b.).

Artykuł 138a ustawy emerytalnej nakłada na banki obowiązek zwrotu organom rentowym kwot świadczeń przekazanych za miesiące następujące po miesiącu, w którym nastąpiła śmierć świadczeniobiorcy. Zwrotu dokonuje się na wniosek organu rentowego.

Decyzja organu rentowego wydawana jest w oparciu o art. 138a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm., dalej jako „ustawa emerytalna”).

Prawo do świadczenia emerytalno-rentowego ustaje z chwilą śmierci osoby uprawnionej (art. 101 pkt 2 ustawy emerytalnej). Po śmierci uprawnionego kwoty świadczeń przekazane przez organ rentowy na rachunek albo instrument płatniczy uprawnionego, za miesiące następujące po miesiącu, w którym nastąpiła jego śmierć wymagają zwrotu do organu rentowego (art. 55 ust. 1 pkt 2 ustawy pr. b.). Bank z obowiązku tego zwolniony jest jeśli wykaże, że przed otrzymaniem wniosku organu rentowego dokonał z tych rachunków wypłat innym uprawnionym osobom a wypłaty te nie pozwalają zrealizować wniosku organu rentowego w całości lub części, oraz w terminie 30 dni od otrzymania wniosku poinformuje o tym ten organ rentowy, wraz ze wskazaniem osób, które pobrały wypłaty (art. 55 ust. 3 ustawy pr. b.).

Zgodnie z treścią art. 138a ustawy emerytalnej bank i spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa są zobowiązane zwrócić Zakładowi kwoty świadczeń przekazane na rachunek w banku lub spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej za miesiące następujące po miesiącu, w którym nastąpiła śmierć świadczeniobiorcy. Przepis ten reguluje wyłącznie taką sytuację, w której nie ma osoby zobowiązanej do zwrotu świadczenia mającego charakter pobranego nienależnie, a wpłaconego przez organ rentowy na rachunek bankowy świadczeniobiorcy. Odnosi się więc do wpłat dokonanych na rachunek prowadzony indywidualnie dla świadczeniobiorcy, czyniąc bank zobowiązanym do zwrotu

organowi rentowemu świadczeń przekazanych za miesiące przypadające po miesiącu, w którym nastąpiła śmierć świadczeniobiorcy. Celem regulacji wynikającej z art. 138a powołanej ustawy emerytalnej jest umożliwienie organowi rentowemu odzyskania świadczeń, które bez jego winy zostały wypłacone pomimo ustania do nich prawa, a nie ma podstaw, aby uznać, że pobrała je jakakolwiek osoba, która zobowiązana byłaby do ich zwrotu w myśl zasad w nim zapisanych (por. uchwała SN z dnia 13 czerwca 2006 r., II UZP 7/06, LEX nr 182934). Tego rodzaju rozwiązanie otwiera organowi rentowemu drogę do żądania od banku zwrotu wpłaconych na rachunek bankowy świadczeń, które w inny sposób nie mogłyby być odzyskane (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2012 r. I UK 327/11).

Wnioskodawca w przedstawionym stanie faktycznym wyróżnia dwa rodzaje spraw toczących przed sądami powszechnymi, w których Wnioskodawca jest reprezentowany przez pełnomocników. Pierwszy rodzaj sprawy, w których bank składa odwołania od decyzji organu rentowego, zobowiązującej go do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń przekazanych na rachunek przez niego prowadzony w sytuacji, gdy Bank świadczenia te przekazał osobom uprawnionym, zaś organy rentowe kwestionują uznanie tych osób za uprawnione w rozumieniu art. 55 ust. 3 pr. b. Drugi rodzaj to sprawy rozpoznawane w wyniku odwołań osób uznanych przez Bank za uprawnione od decyzji organu rentowego wydanych wobec tych osób, w których bank wzywany jest do udziału w charakterze zainteresowanego. Oba rodzaje spraw toczą się przed sądami powszechnymi. Zgodnie z wyrokiem NSA w Warszawie z dnia 26 kwietnia 2017 r. (sygn. akt II FSK 881/15) : „nie ma podstaw do odwoływania się do definicji spraw z ubezpieczenia społecznego zawartej w art. 476 § 2 k.p.c., ponieważ takiej możliwości nie przewiduje ustawa o opłacie skarbowej, a nadto treść art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. b jest na tyle jednoznaczna, że pozwala odtworzyć zawartą w nim normę prawną”.

Odnosząc się do sformułowania ustawy o opłacie skarbowej stwierdzić należy, że użyte w przepisie art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. b pojęcie "sprawy" ma charakter bardzo ogólny. Przyjmuje się jednak, że będą to wszystkie sprawy, dla których materialnoprawna podstawa rozstrzygnięcia zawarta jest w przepisach, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 u.o.s. Oznacza to więc, że przepisy ustawy o opłacie skarbowej należy stosować łącznie z przepisami wyżej wymienionych ustaw i wydanych do nich aktów wykonawczych. Zatem niezbędne a zarazem wystarczające jest ustalenie, czy podstawę prawną decyzji o zwrocie nienależnie wypłaconego świadczenia stanowią przepisy ustawy emerytalnej. Zdaniem WSA w Poznaniu wyrażonym w uzasadnieniu do wyroku z dnia 12 października 2017 r. (sygn. akt I SA/Po 825/17): „(...) aby dana sprawę uznać za sprawę ubezpieczenia społecznego, o której mowa w art. 2 ust.1 pkt 1 lit. b u.o.s. materialnoprawną podstawę rozstrzygnięcia stanowić muszą przepisy ustawy emerytalnej”.

W sprawach dotyczących zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń przekazanych na rachunek prowadzony przez bank zastosowanie znajdują zarówno przepisy ustawy emerytalnej, jaki i przepisy Prawa bankowego, jednakże regulują one nieco odmienne kwestie. Zgodnie z art. 1 pr. b. ustawa ta określa m.in. zasady prowadzenia działalności bankowej. Jej rozdział 3 zatytułowany został „Rachunki bankowe” a zawarty w nim art. 55 ust. 1 pkt 2 w przypadku śmierci posiadacza rachunku oszczędnościowego, rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowego lub rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej bank jest obowiązany wypłacić z tych rachunków kwotę równą wpłatom na rachunek dokonany przez organ wpłacając świadczenie z ubezpieczenia lub zabezpieczenia społecznego albo uposażenie w stanie spoczynku, które nie przysługiwały za okres po śmierci posiadacza rachunku wskazaną we wniosku organu wypłacającego to świadczenie lub uposażenie, skierowanym do banku wraz z podaniem numerów rachunków, na które dokonano wpłat. Jednakże w myśl art. 55 ust. 3 pr. b. bank jest zwolniony od wypłaty w pełnej lub częściowej kwoty, o której mowa w art. 55 ust. 1 pkt 2 pr. b., jeżeli przed otrzymaniem wniosku organu wpłacającego świadczenie lub uposażenie dokonał z tych rachunków wypłat innym uprawnionym osobom, które to wypłaty nie pozwalają zrealizować wniosku w całości lub części, oraz w terminie 30 dni od otrzymania wniosku poinformuje o tym ten organ, wraz ze wskazaniem osób, które pobrały wypłaty. Zatem z brzmienie przytoczonych wyżej przepisów wynika, że skierowane są one do banku, regulując jego obowiązek wypłacenia na wniosek

organu wypłacającego z prowadzonych w nim rachunków kwot równych wpłatom na te rachunki dokonanych przez organ wpłacający, które to wpłaty nie przysługiwały za okres po śmierci posiadacza rachunku. Z obowiązku tego bank jest zwolniony, jeżeli przed otrzymaniem wniosku organu wypłacającego dokonał z tych rachunków wypłat innym uprawnionym osobom przy spełnieniu pozostałych warunków wskazanych w tym przepisie prawnym.

Z powołanymi wyżej wymienionymi przepisami Prawa bankowego powiązany jest art. 138a ustawy emerytalnej, zgodnie z którym m. in. Bank jest zobowiązany zwrócić Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych kwoty świadczeń przekazane na rachunek w banku za miesiące następujące po miesiącu, w którym nastąpiła śmierć świadczeniobiorcy. Zatem podstawę prawną wypłacenia organowi wpłacającemu przez bank kwoty równej dokonanych przez ten organ wpłatom, bądź części tej kwoty jest przepis art. 55 pr. b. Natomiast w sytuacji odmowy dokonania przez bank wypłaty organowi rentowemu wnioskowanej przez niego kwoty, podstawę prawną do wydania przez ten organ rentowy decyzji obciążającej bank zwrotem świadczenia wpłaconego na rachunek bankowy po śmierci jego posiadacza stanowi również przepis 138 a ustawy emerytalnej. Jest to przepis o charakterze materialnym, ponieważ ustanawia uprawnienie organu do żądania określonego zachowania przez bank.

NSA w Warszawie w wyroku z dnia 26 kwietnia 2017 r. (sygn. akt II FSK 881/15) zwrócił uwagę, że przedmiotem normowania ustawy emerytalnej nie są wyłącznie zagadnienia związane z ustaleniem uprawnionego z tytułu świadczeń emerytalno – rentowych. Zgodnie z jej art. 1 ust. 1 pkt 3 określa ona zasady i tryb przyznawania oraz wypłaty świadczeń, natomiast Rozdział 4 Działu IX reguluje zwrot nienależnie pobranych świadczeń. Nie może zatem budzić wątpliwości, że sprawy z zakresu ubezpieczenia społecznego, definiowane przez zakres normowania ustawy emerytalnej, obejmują także kwestie związane ze zwrotem nienależnie pobranych świadczeń z tytułu ubezpieczeń społecznych.

W przypadku spraw dotyczących zwrotu nienależnie pobranego świadczenia przez osoby, które bank uznał za uprawnione w rozumieniu art. 55 ust. 3 pr. b., jeżeli zostaną spełnione przesłanki wskazane w tym przepisie prawnym, to bank będzie zwolniony od wypłaty żądanej przez organ rentowy kwoty, wówczas decyzja tego organu zostanie wydana wobec osób, na rzecz których bank dokonał wypłaty świadczeń. W postępowaniu sądowym wszczętym odwołaniem od decyzji organu rentowego, wniesionym przez wskazane wyżej osoby, bank bierze udział w charakterze zainteresowanego. W stosunku do tych spraw nie będą miały zastosowania przepisy pr. b., tylko materialnoprawną podstawą wydania decyzji będzie art. 138a ustawy emerytalnej.

Konkludując, zdaniem organu podatkowego zawarte we wniosku o wydanie indywidualnej interpretacji prawa podatkowego opisane stany faktyczne, dotyczące spraw, w których bank reprezentowany jest przez radców prawnych na podstawie udzielonych im pełnomocnictw, należą do spraw ubezpieczenia społecznego w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. b u.o.s., i tym samym złożenie w postępowaniu sądowym, zainicjowanym odwołaniem od opisanych wyżej decyzji, dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa albo jego opisu, wypisu lub kopii nie podlega opłacie skarbowej.

Reasumując, stanowisko wnioskodawcy należy uznać za prawidłowe.

2018.05.01
Z-CA DYREKTORAW EDZIALU

Pouczenie:

Zastosowanie się do interpretacji indywidualnej przed jej zmianą lub przed doręczeniem organowi podatkowemu odpisu prawomocnego orzeczenia sądu administracyjnego uchylającego interpretację indywidualną nie może szkodzić wnioskodawcy, jak również w przypadku nieuwzględnienia jej w rozstrzygnięciu sprawy podatkowej.

Niniejsza interpretacja, po usunięciu danych identyfikujących wnioskodawcę oraz inne podmioty wskazane w treści interpretacji, zostanie niezwłocznie zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej.

Stronie przysługuje prawo do wniesienia skargi na niniejszą interpretację przepisów prawa podatkowego z powodu jej niezgodności z prawem. Skargę wnosi się do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego po uprzednim wezwaniu na piśmie organu, który wydał interpretację w terminie 14 dni od dnia, w którym skarżący dowiedział się lub mógł się dowiedzieć o jej wydaniu - do usunięcia naruszenia prawa (art. 52 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi – tj. 2016, poz. 718 ze zm.). Skargę do WSA wnosi się (w dwóch egzemplarzach - art. 47 ww. ustawy) w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia odpowiedzi organu na wezwanie do usunięcia naruszenia prawa, a jeżeli organ nie udzielił odpowiedzi na wezwanie, w terminie sześćdziesięciu dni od dnia wniesienia tego wezwania (art. 53 § 2 ww. ustawy).

Skargę wnosi się za pośrednictwem Prezydenta Miasta Poznania na adres Urząd Miasta Poznania Wydział Finansowy, 60-823 Poznań, ul. Słowackiego 22